

Ceci n'est pas l'Europe !

120 KARIKATUREN UIT DE ACTUALITEIT

PERSMAP

VERNISSAGE VOOR DE PERS: VRIJDAG 19 FEBRUARI 2016 OM 10U30

MONS MEMORIAL MUSEUM 21.02 > 26.06.2016

CONTACTGEGEVENS

Juliette Picry

Woordvoerder - Stad Bergen
Rue d'Enghien 18
7000 Mons
juliette.picry@ville.mons.be
00 32 (0)497 97 08 73
00 32 (0)65 40 59 71

Shahiness Benabdelouahed

Adjunct persverantwoordelijke - Stad Bergen
Rue d'Enghien 18
7000 Mons
shahiness.benabdelouahed@ville.mons.be
00 32 (0)473 60 49 95
00 32 (0)65 40 59 72

COMMISSARIS: Nicolas VADOT

Coördinatie tentoonstelling

Arnaud Godart
arnaud.godart@ville.mons.be
00 32 (0)65 40 53 05
00 32 (0)492 91 90 92

INHOUD

1.	Persbericht	4
2.	Voorwoord van de commissaris van de tentoonstelling.	5
3.	De 10 thema's	6
4.	De 52 karikaturisten afkomstig uit 29 landen	8
5.	Interview met Plantu, voorzitter van Cartooning for Peace	12
6.	De vereniging Cartooning for Peace	13
7.	MMM, locatie voor ons collectief geheugen en bevraging	13
8.	In verband met de tentoonstelling.	14
9.	Catalogus	14
10.	Visuals available for the press	15
11.	Tentoonstellingen 2016 in Bergen	16
12.	Colofon en dankbetuigingen	17
13.	Praktische informatie	18

1. PERSBERICHT

2015 was voor Bergen op cultureel gebied een intens jaar: 2,2 miljoen bezoekers, nieuwe manieren om cultuur te beleven, een grote mobilisatie en betrokkenheid van de burgers, tentoonstellingen van internationale allure, vijf nieuwe musea en opnieuw in eer herstelde erfgoedlocaties...

Gesterkt door deze successen wil de stad Bergen zolang mogelijk blijven genieten van het positieve nalatenschap van haar titel van culturele hoofdstad van Europa. Als Waalse cultuurhoofdstad wil ze op het eigen territorium en op de verschillende tentoonstellingssites belangrijke evenementen en tentoonstellingen blijven organiseren voor het grote publiek.

Het Mons Memorial Museum is een van die nieuwe musea die in 2015 haar deuren heeft geopend. Het is meer dan gewoon een tentoonstellingsruimte. Deze nieuwe ruimte is een ontmoetingsplaats voor generatieoverschrijdende uitwisselingen op een locatie die in het collectieve geheugen is gegrift door de twee wereldoorlogen van de 20e eeuw. Bij de keuze van een tentoonstellingslocatie mag niets aan het toeval worden overgelaten. In het Mons Memorial Museum herinneren de historische collecties er ons aan dat vrede en vrijheid nooit vanzelfsprekend zijn en dat onze fundamentele waarden voortdurend moeten worden verdedigd.

De tentoonstelling *“Ceci n’est pas l’Europe. 120 caricatures d’actualité”* (Dit is Europa niet!, 120 karikaturen uit de actualiteit) biedt ons een origineel zicht op de wereldactualiteit, met name over de Europese uitdagingen.

Nicolas Vadot, Belgisch cartoonist, commissaris van de tentoonstelling en vice-voorzitter van Cartooning for Peace: *“In een tijdperk waarin de Europese Unie, de allereerste pacifistische constructie in de geschiedenis, wordt geconfronteerd met een toestroom van vluchtelingen die armoede, barbarij of de oorlog ontvluchten, terwijl het instituut zelf in volle identiteitscrisis is, wordt behandeld in een honderdtal tekeningen onderverdeeld in tien grote thema’s die het oude continent bezig houden. “*In antwoord op de grote crisissen waarmee Europa vandaag wordt geconfronteerd, zijn cartoons krachtige instrumenten om het debat aan te zwengelen en op te roepen tot meer tolerantie. De tentoonstelling van een honderdtal actualiteitskarikaturen nodigt jong en oud uit om na te denken over de Europese identiteitscrisis.

De tentoonstelling is onderverdeeld in tien hoofdstukken en behandelt verschillende thema’s zoals de onrustwekkende toename van extremistische bewegingen, de migratieproblematiek, de gevolgen van de economische crisis, de opleving van populistische uitspraken of nog de vermenigvuldiging van nationalistische bewegingen.

Burgemeester van Bergen en minister van staat Elio Di Rupo: *Leven in de Europese Unie betekent niet alleen profiteren van de baten. Het gaat ook om de bewustwording, opeising en verdediging van het uitzonderlijke Europese erfgoed. Een continent dat eeuwenlang het voorbeeld was voor de hele wereld. Hoewel de wereld ondertussen multipolair is geworden, blijven onze emancipatorische waarden universeel, maar vooral ook absoluut van deze tijd. Het was voor de stad Bergen dan ook evident om de cartoonisten aan het woord te laten.*

Via humor, ironie en emotie stellen het Mons Memorial Museum en Cartooning for Peace de visie van 52 karikaturisten uit 29 landen van Europa en daarbuiten op onze maatschappij voor. Met onder meer: Kroll, Vadot, Plantu, en vele anderen.

2. VOORWOORD VAN DE COMMISSARIS VAN DE TENTOONSTELLING

Zoals de naam het zegt, vindt men de perstekening meestal in de kranten, waar zij zo goed mogelijk probeert samen te leven – in België gebeurt dit eerder goed – met de artikelen die errond staan of waarrond zij staat, naargelang. Het behoort tot haar DNA deel uit te maken van de nieuwswereld en van zijn uitvloeisel, nl. de kortstondigheid die eigen is aan de actualiteit, waar een stukje info met één klik het andere wegjaagt.

Het internet heeft alles veranderd, vooral in de pers: vroeger overliep men's morgens twee uur lang de kranten met een kopje koffie en wachtte men braafjes de middag en de avond af, om bijkomende informatie te krijgen over wat men 's morgens gelezen had. Dit is echter verleden tijd: zodra een info nu ingeslikt is, wordt die al verteerd en afgevoerd. In deze mediawervelwind moet de perstekening, daarentegen, snelheid van uitvoering proberen te combineren met perspectief op de wereld, en dit dag na dag.

Perstekeningen binnen een museum halen lijkt dan ook eerder op een stijloefening. Wanneer ze buiten het dagelijkse leven ontdekt worden, zonder teksten rondom (behalve enkele korte contextuele beschrijvingen om U, zijn dierbaarste vriend de lezer, niet te verliezen), worden zij plots door een zekere plechtigheid omringd, terwijl ze eveneens verplicht zijn, naakt te staan in de intimiteit van een expositieruimte met gedimde lichten die opzettelijk bedacht worden om deze quasi sensorische benadering tussen de tekening en u te versterken.

En dan nog over een onderwerp dat ver van sexy is: Europa en zijn vroegere en actuele stuip trekkingen.

Een vijftigtal tekenaarsters en tekenaars van alle horisonten geven ons een beeld van de Europese Unie zoals zij haar vandaag aanvoelen.

Niet zoals zij haar zien of begrijpen, neen: zoals zij haar aanvoelen.

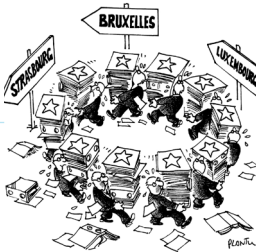
Mogen deze 120 tekeningen u tot nadenken brengen over deze pacifistische utopie, die zo door het slijk gehaald wordt door zij die er deel van uitmaken, maar toch zo geliefd wordt door zij die dromen om er lid van te worden.

Of u een Europese burger bent of een toerist op doortocht, wees hier allen van harte welkom. Deze tekeningen wachten enkel nog op u, en wij hopen dat het wederkerig is...

Nicolas Vadot

3. DE 10 THEMA'S

1

© Plantu (Frankrijk) / Cartooning for Peace

HET EUROPEES PROJECT

De talrijke schokkende gebeurtenissen waaraan het continent sinds 2008 het hoofd moet bieden (economische crisis, migratiecrisis, terrorisme, schulden crisis, enz.), brengen het fragiele Europese evenwicht aan het wankelen en tonen eveneens aan dat het Europa van vandaag verkeerd wordt begrepen en soms uitsluitend wordt beperkt tot haar instellingen. De nationalistische reflexen getuigen eveneens van een zekere identiteitscrisis en laten zien hoe moeilijk het is om een Europees bewustzijn tot stand te brengen. Als evolutief proces blijft dit laatste het product van onze gemeenschappelijke geschiedenis, die wordt gedeeld tussen de culturen van de Europese volkeren. Deze crisis herinnert ons eraan dat de opbouw van Europa nog steeds aan de gang is.

2

© Kart (België) / Cartooning for Peace

DE ECONOMISCHE CRISIS

In 2008 breidt de Amerikaanse financiële crisis zich uit naar Europa, wat leidt tot rampzalige gevolgen, onder meer voor de reële economie van de lidstaten van de eurozone. De Zuid-Europese landen (Portugal, Italië, Griekenland, Spanje), maar ook Ierland, worden het zwaarst getroffen. Griekenland bevindt zich op de rand van het faillissement. Vanaf oktober 2009 komt het raderwerk op gang. De kredietbeoordelaars verlagen de rating van het land, terwijl Athene door zijn schuldeisers onder begrotingstoezicht wordt geplaatst. In 2016 zijn de problemen voor Griekenland nog steeds niet van de baan. De bezuinigingsmaatregelen zijn nog steeds van kracht, niet enkel in Griekenland, maar ook in talrijke andere landen van de eurozone.

3

© Kroll (België) / Cartooning for Peace

EEN DUTS EUROPA?

Duitsland, de voornaamste economische grootmacht van de Europese Unie, neemt het voortouw binnen de Europese politiek. Ook al wordt het door de financiële markten beschouwd als een borgsteller voor de Europese stabiliteit door zijn economie, toch wordt het land door sommige bekritiseerd en ervan beschuldigd dat het voornamelijk aan de Zuid-Europese landen besparingsplannen oplegt die moeilijk te dragen zijn. Deze crisis heeft het bestaan van verschillende tegenovergestelde economische en sociale modellen in de eurozone onder de aandacht gebracht. De aanpak van de migrantencrisis heeft nochtans opnieuw het leadership van Berlijn aangetoond. Sinds kort krijgt de Duitse samenleving echter af te rekenen met manifestaties van extreemrechtse bewegingen die gekant zijn tegen immigratie.

4

© Mix & Remix (Zwitserland) / Cartooning for Peace

DE VLUCHTELINGENCRISIS

Terwijl de bevolking van de Europese Unie in 2015 steeds meer laat blijken dat ze genoeg heeft van deze supranationale instelling, trekken onze landen meer dan ooit migranten aan die oorlogen of armoede ontvluchten. Sommige lidstaten zijn meer geneigd om hun grenzen open te stellen, zoals Duitsland, terwijl andere zich terughoudend opstellen: Hongarije twijfelt er geen moment aan om een muur te bouwen om deze stroom van asielzoekers af te remmen. Landen die worden overspoeld door vluchtelingen, zoals Griekenland of Italië, vragen om hulp en eisen een gemeenschappelijke Europese strategie. Er wordt een verdeelplan voor vluchtelingen uitgewerkt, maar de toepassing ervan op het terrein blijft complex aangezien elke lidstaat zijn nationale belangen wil veiligstellen. In deze context staat het solidariteitsbeginsel, dat zo dierbaar is voor het Europese ideaal, meer dan ooit op losse schroeven. Aangezien geen enkel land van de Unie echter in staat is om alleen oplossingen aan te reiken om komaf te maken met deze crisis, is het net op Europa dat men zich moet richten. De migrantenkwestie is vandaag een belangrijke Europese uitdaging.

5

© Marec (België) / Cartooning for Peace

DE NATIONALISTISCHE BEWEGINGEN

In het najaar van 2014 antwoordt de meerderheid van de Schotten die naar de stembus trekken «nee» op de vraag: «Moet Schotland een onafhankelijk land worden?» Enkele dagen later wordt een ander referendum, zonder wettelijke grondslag, georganiseerd in Catalonië. De «ja» voor de onafhankelijkheid zegeviert, een tendens die wordt bevestigd tijdens de regionale verkiezingen van september 2015. Deze gebeurtenissen tonen de doorbraak van enkele nationalistische bewegingen in Europa duidelijk aan. Andere welvarende regio's, zoals Vlaanderen, Nederland of Noord-Italië, delen deze identiteitskwestie, die echter verschillende vormen aanneemt. Het separatisme van Catalonië, dat eerder links is, verschilt bijvoorbeeld van de eisen van de Lega Nord, een Italiaanse radicaal rechtse partij.

6

© Kap [Spanje] / Cartooning for Peace

DE BESCHOUWINGEN ROND EUROFOBIE

In tegenstelling tot het euroscepticisme waarvan de aanhangers oproepen tot een grondige hervorming van de Unie, is de eurofobie voorstander van de exit uit de EU en het verdwijnen van de euro en gekant tegen het vrije verkeer. De economische en financiële crisis die het continent sinds acht jaar teistert, werkt de ontwikkeling van dit fenomeen duidelijk in de hand. De eurofobe partijen leggen de nadruk op de nationale identiteit en sporen aan om terug te vallen op de nationale tendensen om zich te beschermen tegen de crisissen waaraan het oude continent momenteel het hoofd moet bieden.

7

© Joep Bertrams [Nederland] / Cartooning for Peace

BREXIT OR NOT BREXIT ?

De term Brexit, een samentrekking van *Britain* (Groot-Brittannië) en *exit* (vertrek), wordt gebruikt om de mogelijke terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie aan te duiden. Het Verenigd Koninkrijk dat pas in 1973 toetrad tot de EU, is sindsdien blijven ijveren om concessies te verkrijgen van de andere Europese partners. Het geniet uitzonderingsregelingen in talrijke domeinen. Het land maakt bijvoorbeeld geen deel uit van de Schengenruimte die het vrije verkeer van Europese burgers in de Unie toelaat. Geschokt door het erg nipte referendum over de Schotse onafhankelijkheid en de almaar toenemende eurosceptische publieke opinie besliste David Cameron om in 2017 een volksraadpleging te houden over het behoud van zijn land in de Europese Unie.

8

© No-Rio [Japan] / Cartooning for Peace

TURKIJE, AAN DE OEVERS VAN DE BOSPORUS

Door zijn strategische positie tussen het Oosten en het Westen onderhoudt Turkije bijzondere banden met de Europese Unie. Vanaf 1963 zoekt het land toenadering tot Europa door de ondertekening van het akkoord van Ankara, dat op termijn voorziet in de oprichting van een douane-unie tussen beide partijen. De onderhandelingen over de eigenlijke toetreding worden echter pas na meer dan 40 jaar aangevat. In 2013 wordt het onderhandelingsproces afgebroken door het gewelddadige optreden van de regerende macht tijdens volksmanifestaties. Bovendien bestaan er belangrijke twistpunten tussen de twee entiteiten, waaronder de weigering van Turkije om Cyprus te erkennen, de kwestie van de erkenning van de Armeense genocide door Ankara, maar ook de gebrekkige vooruitgang op het vlak van de toepassing van de mensenrechten en de bescherming van minderheden.

9

© Vadot [België] / Cartooning for Peace

ONZE OOSTELIJKE BUREN

Door de Russische inval in Georgië in augustus 2008, het Oekraïense conflict en de bezetting van de Krim door de Russische troepen in 2014 zijn de relaties tussen de Europese Unie en Rusland op de helling komen te staan. Deze spanningen getuigen zowel van de lastige erfenis van de Koude Oorlog als van de wil van de twee grootmachten om hun invloedssferen te behouden of uit te breiden. De afgelopen maanden hebben de uitdagingen rond het oplossen van het Syrische conflict, de migrantencrisis of het nieuwe in te voeren beleid in het kader van de Europese veiligheid - tegen de achtergrond van een energieke krachtmeting – herinnerd aan het belang van een dialoog tussen Moskou en Brussel.

10

© Ares [Cuba] / Cartooning for Peace

EUROPA DOOR DE OGEN VAN ANDEREN

Elk volk, elke regio, elke persoon heeft zijn visie over Europa, die vorm krijgt op basis van zijn eigen culturele ervaring of externe elementen, zoals de media bijvoorbeeld. De voorstelling die andere van Europa hebben is dus meerledig, ook al bestaan er overlappingen. Ons continent wordt immers vaak gezien als een model, zowel op het vlak van zijn economie als wat zijn democratie betreft. De economische crisis die sinds 2008 woedt, evenals het beeld van de ondoordringbare burcht dat Europa van zichzelf uitdraagt naar de niet-Europeanen, hebben deze visie enigszins gewijzigd, maar hebben haar aantrekkingskracht zeker niet aangetast. Het bewijs hiervan: de almaar toenemende toestroom van migranten die de oorlog en ontbering ontvluchten.

4. DE 52 KARIKATURISTEN AFKOMSTIG UIT 29 LANDEN

ALAIN MOIR

Australië

Alan Moir werd in Nieuw-Zeeland geboren. In het begin van de jaren '70 trekt hij naar Australië. Vanaf 1984 begint hij te werken als perstekenaar en commentator voor de *Sydney Morning Herald*, waar hij nog altijd actief is.

CÉCILE BERTRAND

België

Cécile Bertrand (in 1953 te Luik geboren) publiceert sinds 1981 kinderboeken bij verschillende uitgeverij en werkt vanaf 1990 samen met *Le Vif/l'Express*, *La Libre Belgique*, *Imagine Magazine*, *Axelle* en *Plus Magazine*. In 1999 ontvangt ze de Tweede Prijs van Press Cartoon Belgium en, in 2007 en 2011, de Grote Prijs.

ANTONIO

Portugal

Antonio Moreira Antunes begint zijn loopbaan in 1974 binnen *La Republica* van Lissabon. Sinds 1975 publiceert hij regelmatig in Portugese kranten en tijdschriften, zoals *Diario de Noticias*, *A Capital*, *A Vida Mundial*, *O Jornal* en *Expresso*. Antonio is één van de medestichters van het World Press Cartoon en heeft talrijke internationale prijzen op zijn naam staan.

CHAPPATTE

Zwitserland

Patrick Chappatte (in 1967 te Karachi geboren) heeft tussen 1995 en 1998 in New York gewoond, waar hij samenwerkte met de *New York Times* en *Newsweek*. Iedere week zorgt hij voor drie tekeningen op de voorpagina van de *International Herald Tribune* en de *Neue Zürcher Zeitung*. Hij maakt ook reportages onder de vorm van stripverhalen.

ARES

Cuba

Ares werd in 1963 in La Havana (Cuba) geboren. Hij studeerde er geneeskunde en psychiatrie. Momenteel werkt hij in de hoofdstad als freelance artiest en tekenaar. Ares heeft meer dan 100 internationale prijzen gewonnen. Hij staat op de lijst van de Twintig Cubaanse persartiesten uit de 20ste eeuw en heeft de Nationale Medaille van Cultuur gekregen uit de handen van de Cubaanse Minister voor Cultuur.

CHAUNU

Frankrijk

Perstekenaar en karikaturist Emmanuel Chaunu schetst de actualiteit sinds 1986. Iedere dag publiceert hij in *Ouest-France*. Zijn tekeningen verschijnen ook in *Dimanche Ouest-France*, *L'Union de Reims*, *La Voix du Luxembourg*, *France Catholique*, enz. Ieder jaar stelt hij ook zijn pen ter beschikking van de Mensenrechten door illustraties te bezorgen voor de Concours International des Plaidoiries du Mémorial de Caen.

AUREL

Frankrijk

Sedert 2003 is Aurel actief als perstekenaar. Zijn tekeningen verschijnen regelmatig in de krant *Le Monde* en in het weekblad *Politix*. Als tekenaar en reporter publiceert hij, ieder jaar sinds 2007, één grote reportage in *Le Monde Diplomatique*.

CHIMULUS

Frankrijk

Michel Faizant werd in 1946 geboren. Deze humoristische perstekenaar treedt in de stappen van zijn vader, Jacques Faizant. Hij begon zijn carrière met bijdragen tot de *JDD*. Zijn tekeningen verschenen o.a. in *Paris Match*, *Télé 7 jours*, *Marianne* en *La Tribune*. Als gast bij *Nouvel Obs*, publiceert hij dagelijks cartoons op hun site en levert hij regelmatig bijdragen voor *Siné Mensuel* en de satirische website *Urtikan.com*.

AVI KATZ

Israël

Avi Katz werd in 1949 te Philadelphia (Verenigde Staten) geboren. Na zijn studies in Californië beslist hij zich definitief in Israël te vestigen. Hij begint zijn loopbaan in het onderwijs en in de schilderkunst, vooraleer zich op het tekenen toe te spitsen. Zijn tekeningen worden in meerdere nationale en internationale kranten gepubliceerd. Sinds 1990 is hij ook perstekenaar voor het tijdschrift *Jerusalem Report*.

CHRISTO KOMARNITSKI

Bulgarije

Christo Komarnitski werd op 30 mei 1964 geboren. Hij studeerde Schone Kunsten aan de Bulgarian School en werkt als perstekenaar voor de krant *Sega*. Hij heeft reeds talrijke prijzen gewonnen in meerdere landen.

BOLIGÁN

Mexico

Angel Boligán Corbo is van Cubaanse afkomst en heeft in 1987 zijn diploma behaald aan de Academie voor Schone Kunsten van La Havana. Sinds 1992 leeft hij in Mexico, waar hij als cartoonist werkt voor de krant *El Universal*, het tijdschrift *Conozca Más* en het politieke tijdschrift *El Chamuco*. Hij is ook de stichter van het CartonClub (club van de Latijns-Amerikaanse karikatuur).

CÔTÉ

Canada

Hoewel hij voor zijn stripverhalen gekend staat, is André-Philippe Côté eerst en vooral cartoonist voor het tijdschrift *Safarir* en de krant *Le Soleil*. Hij komt werkelijk tot ontplooiing in 1997 wanneer hij cartoonist en commentator wordt bij de krant van de stad van Québec, *Le Soleil*. Sinds 1997 geeft hij jaarlijks een boek uit met zijn beste karikaturen. Zijn werk verschijnt ook heel vaak in *Courrier international* en *Le Monde*.

CRIHANA

Roemenië

Werd op 7 april 1958 in Roemenië geboren. Na een succesvolle carrière van meer dan 30 jaar als karikaturist wordt hij in 2014 door de Franse pers opgemerkt, toen *Le Monde* één van zijn werken kiest voor zijn reeks over *La Valeur de la Pauvreté*. Hetzelfde jaar in Italië publiceert het tijdschrift *Migranti* de volledige reeks van 40 taferelen van Crihana, over hetzelfde onderwerp. Hij ontving meer dan 80 internationale prijzen.

HADERER

Oostenrijk

Na een opleiding in toegepaste kunst en communicatie begint Gerhard Haderer zijn carrière bij reclamebureaus en als illustrator. In 1985 begint hij zich te focussen op politieke cartoons. Zijn tekeningen verschijnen in het Oostenrijkse tijdschrift *Profil* en in het Duitse weekblad *Stern*.

DILEM

Algerije

Ali Dilem startte in 1990 zijn loopbaan als tekenaar bij de krant *Le Jeune Indépendant*. In 1991 komt hij bij *Le Matin* terecht en in 1996 bij *La Liberté*. Hij werkt ook voor de Franse uitending Kiosque op TV5. Hij staat gekend voor zijn uitgesproken meningen tegenover het regime van Bouteflika. In 2000 ontvangt hij de Internationale Prijs van de Perstekening en in 2010 wordt hij Ridder van Kunst en Letteren.

HAGO

Nederland

Na meerdere banen als kok, timmerman en fietstaxichauffeur, werkt Hago de Reijger nu als freelance illustrator en perstekenaar voor de belangrijkste Nederlandse kranten *NRC Handelsblad* en *NRC Next*. Hago leeft en werkt te Amsterdam.

LIZA DONNELLY

Verenigde Staten

Liza Donnelly werkt als tekenaarster en redactrice bij *The New Yorker Magazine*, *Forbes*, *Medium* en *Politico Europe*. Haar cartoons verschijnen in *The New York Times*, *Harvard Business Review* en *Glamour*. Ze houdt zich intens bezig met de rechten van de vrouwen en het feminisme. Zij heeft geholpen aan de oprichting van de Amerikaanse afdeling van de Federation of Cartoonist Organisations en heeft vele prijzen ontvangen.

HALL

Verenigde Staten

Ed Hall verkrijgt in 1986 zijn Master in Schone Kunsten aan de Universiteit van Florida. Daarna werkt hij voor meerdere wekelijkse publicaties in Jacksonville en omstreken, vooraleer hij wekelijkse cartoonist wordt bij *The Baker County Press*, in Macclenny, Florida. Het werk van Ed Hall verscheen ook in verschillende Europese kranten en tijdschriften, o.a. in *Der Spiegel* en *The New Internationalist*.

ELCHICO-TRISTE

Spanje

Miguel Villalba Sánchez is klinische psycholoog van opleiding, maar ook humorist, karikaturist en striptekenaar. Hij werkt samen met plaatselijke en internationale kranten. Iedere dag publiceert hij in *El Còmic* en op de informatiesite *Tot Tarragona*. Hij is lid van de collectieve organisatie "Yaka-Yaka", en stichter van de collectieve vereniging "Delirópolis", van "Tekenaars zonder grenzen" en van "De week van het stripverhaal van Tarragona".

HANI ABBAS

Palestina-Syrië

Hani Abbas werd in 1977 in een vluchtelingenkamp in Syrië geboren. Zijn leven veranderde nadat hij in 2012 een tekening op Facebook plaatste, een bloem, symbool van de Syrische opstand. Onder de bedreigingen van de Syrische geheime diensten vluchtte hij naar Zwitserland, waar hij nog steeds de verschrikkingen van de oorlog aan het licht brengt met een gevoel voor bijtende humor. In 2014 ontving hij de Internationale Prijs van de beste Perstekening.

FALCO

Cuba

Carlos Alejandro Chang Falco, ook Falco genoemd, werd in 1965 op het eiland Cuba geboren. Als illustrator en perstekenaar werkt hij momenteel voor de krant *Juventud Rebelde*. Zijn cartoons verschenen ook in *Courrier international*, het Cubaanse tijdschrift *La Jiribilla* en de satirische krant *Palante*. Hij werkte samen aan meerdere tentoonstellingen in Cuba en in het buitenland.

IZEL ROZENTAL

Turkije

Izel Rozental begon zijn loopbaan in de jaren '70 met het uitgeven van cartoons in tijdschriften voor tieners. Reeds in 1991 tekent hij op de voorpagina van de krant *Shalom*, die in Istanbul verschijnt. Hij publiceert ook meerdere tekeningen in andere tijdschriften, zoals het humoristisch tijdschrift *Güldiken* (sinds 2001). Hij heeft ook 5 humorboeken uitgebracht en 8 albums met perstekeningen.

FIROOZEH

Iran

Firoozeh Mozaffari studeerde eerst grafisch ontwerp in Teheran. Zij werkte voor verschillende kranten, zoals *Shargh*, *Eternad*, *Farhikhtegan* en de website *Khabaroline*. Zij kreeg verschillende prijzen en onderscheidingen voor haar cartoons in Iran. In 2012 was zij één van de 4 perstekenaars die door Kofi Annan beloond werd voor hun werk.

JIHO

Frankrijk

Jiho beschrijft zichzelf als "een tekenaar uit de vorige eeuw". Hij werkte voor *Siné Hebdo* en publiceert regelmatig voor verschillende tijdschriften, zoals *CQFD*, *L'Echo des Savanes*, *Que choisir*, *60 millions de consommateurs*, *Micro Hebdo*, *Phosphore* en *Lien social*. Hij publiceerde ook talrijke albums.

GLEZ

Burkina Faso

Damien Glez loopt over van activiteit. Deze perstekenaar is de auteur van de comicstrip *Divine Comedy*, maar ook afgevaardigde managing director van het weekblad *Journal du Jeudi*, docent aan de Universiteit van Ouagadougou en Tv-schrijver. Buiten Afrika worden zijn cartoons in een tiental landen uitgegeven en illustreren ze meerdere publicaties.

JOEP BERTRAMS

Nederland

Deze Nederlandse perstekenaar werd in 1946 geboren en werkte een twintigtal jaren voor de Amsterdamse krant *Het Parool*, vooraleer in 2011 aan te sluiten bij het weekblad *De Groene Amsterdammer*. Zijn cartoons verschijnen ook in meerdere buitenlandse kranten. Joep Bertrams produceert ook animaties van perscartoons voor de Nederlandse Tv-uitzending "Nieuwsuur".

KAP
Spanje

Kap (Jaume Capdevila) is een Spaanse perstekenaar, die gekend staat voor zijn cartoons in *La Vanguardia* en *El Mundo Deportivo*. Zijn tekeningen verschijnen ook in verschillende andere Spaanse en internationale tijdschriften, zoals *Siné Mensuel* en *Courrier international*. Hij heeft 10 albums uitgegeven met verzamelingen van zijn perstekeningen, en ontving meerdere internationale prijzen.

MORIN
Verenigde Staten

In 1974 begint Jim Morin zijn politieke tekeningen te publiceren in de krant van de Universiteit van Syracuse, *The Daily Orange*. In 1978 sluit hij aan bij het team van de *Miami Herald*. Hij heeft meerdere internationale prijzen gewonnen. Jim Morin is ook de auteur van verschillende verzamelbundels van perscartoons, zoals *Line Of Fire* en *Bushed!*

KARL MEERSMAN
België

Karl Meersman (Temse, 1961) studeerde kunstgeschiedenis, figuratieve schilderkunst, reclame en graveerkunst. Hij werkt voor *Trends Magazine* en *Focus Knack*. In de actualiteit vindt hij een onuitputtelijke inspiratiebron. Zijn tekeningen vertolken zijn perceptie van onze vaak vreemde wereld.

NO-RÍO
Japan

No-río (Norio Yamanoi) werd in 1947 in Japan geboren. In 1977 verlaat hij zijn land en trekt hij naar Parijs, waar hij tien jaar lang woont. In 1987 keert hij naar Japan terug en wordt hij perstekenaar. Sindsdien publiceert hij iedere week een cartoon in het Japanse weekblad *AERA*. No-río heeft talrijke prijzen gewonnen.

KICHKA
Israël

Michel Kichka werd in 1954 in België geboren en werkt sinds 1974 als tekenaar en illustrator. In 1995 wordt hij politieke karikaturist bij de Israëlische televisie en sinds kort is hij cartoonist bij de zender i24news. Zijn cartoons verschijnen in binnen- en buitenland. In 2012 publiceert hij *Deuxième Génération*, een stripverhaal over zijn relatie met zijn vader, een overlevende uit de concentratiekampen.

PAYAM
Iran

Payam Borumand werd in 1984 geboren. In 2007 behaalde hij een diploma aan de Faculteit voor Schone Kunsten van de Azad Universiteit (Teheran). Sindsdien werkt Payam voor verschillende Iranese kranten en weekbladen. Momenteel werkt hij voor de Iranese reformistische kranten *Eternaad* en *Shargh*, alsook voor het tijdschrift *Peivast*. Daarnaast neemt hij deel aan talrijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland.

KROLL
België

Pierre Kroll werd in 1958 in Kongo geboren. Na studies als architect en een licentie in Milieuwetenschappen, wordt hij in 1985 freelance tekenaar. Zijn cartoons vind je in talloze tijdschriften en publicaties terug. Momenteel werkt hij vooral voor de krant *Le Soir*. Hij is ook de auteur van een 21 albums.

PLANTU
Frankrijk

Zijn eerste cartoon verschijnt in 1972 in *Le Monde*, over de oorlog in Vietnam. Vanaf 1985 verzorgt hij de cartoon van de voorpagina. Hij werkt ook voor *Phosphore* en *L'Express*. In 2006 houden Plantu en de Secretaris-generaal van de VN Kofi Annan (Nobelprijs voor de Vrede 2001) in New York een colloquium waaruit *Cartooning for Peace* zal groeien. Deze vereniging verdedigt wereldwijd de vrijheid van meningsuiting van perstekenaars.

MAREC
België

Marc De Cloedt, alias Marec, werd in 1956 te Brugge geboren. Sinds 1993 tekent hij voor de krant *Het Volk* en het weekblad *Dag Allemaal*. In 1998 wordt hij ook tekenaar voor de Belgische krant *Het Nieuwsblad*. Hij is de auteur van meerdere boeken, en zijn cartoons worden ook internationaal gepubliceerd. In 2014 sticht hij te Brussel de collectieve vereniging van perstekenaars "The Cartoonist". Hij wint de Press Cartoon Belgium in 2015.

PLOSSMANN
Duitsland

Thomas Plassmann is een Duitse perstekenaar, cartoonist en illustrator. Sinds 1986 publiceert hij in talrijke tijdschriften en kranten. Hij werkt als perstekenaar voor de krant *Berliner Zeitung* en voor *Frankfurter Rundschau*. Hij heeft meerdere prijzen ontvangen, waaronder de Duitse Prijs voor perstekeningen.

MAURO BIANI
Italië

Mauro Biani is een Italiaanse illustrator en cartoonist. Hij tekent voor *Il Manifesto*, leent zijn medewerking aan *Polisblog.it*, *Courrier international*, *I Siciliani*, *Azione nonviolenta*, *Il Fattoquotidiano*. Als freelance werkt hij ook voor verschillende tijdschriften en kranten, zoals *Liberazione*, *L'Unità*, enz. In 2007 ontvangt hij de Forte dei Marmi prijs, die de beste Italiaanse satirici beloont.

RIBER
Zweden

Deze artiest, perstekenaar en illustrator werkt al meer dan 10 jaar voor de Zweedse krant *Sydsvenskan*. Zijn cartoons verschijnen ook in de internationale pers, o.a. in *Le Monde*, *Los Angeles Times* en *Courrier international*. Naast talrijke prijzen voor zijn illustraties en perstekeningen ontving hij ook in 2007 de Grote Prijs van de World Press Cartoon en, in 2009, de Grote Prijs van de Press Cartoon Europa.

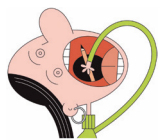
MIX & REMIX
Zwitserland

Na zijn studies aan de École cantonale d'art van Lausanne start Philippe Becquelin, alias Mix & Remix, zijn carrière in het stripverhaal en later (in 1984) in de perstekeningen. Naar aanleiding van de humoristische tekeningen over de actualiteit die hij voor *L'Hebdo* tekent, wordt hij in 2013 lid van de redactie van *Matin Dimanche*. Zijn cartoons verschijnen regelmatig in *Courrier international* en *Internazionale* (Italië).

ROUSSO
Frankrijk

Robert Rouso werkt al sinds 1969 voor de pers. Hij illustreerde op een humoristische toon de wetenschappelijke artikels van de *Courrier de l'Environnement* van het INRA. Zijn tekeningen vind je o.a. in *Siné Hebdo*, *la Mèche*, *Charlie Hebdo*, *Kamikaze*, *Barricade*, *Siné Mensuel*. In Corsica verschijnen ze onder het pseudoniem *Pincu*. Hij is secretaris en stichter van de Franse afdeling van de Federation of Cartoonist Organisations.

CRISTINA SAMPAIO

Portugal

Cristina Sampaio woont in Lissabon, waar ze sinds 1986 werkt als illustrator en perstekenaar voor verschillende nationale en internationale tijdschriften en kranten, zoals *Expresso*, *Kleine Zeitung*, *Courrier international*, *Boston Globe*, *Wall Street Journal* en *The New York Times*. Haar werk werd ook tentoongesteld in collectieve en individuele tentoonstellingen in Portugal en in het buitenland.

VANGELIS PAVLIDIS

Griekenland

Vangelis Pavlidis werd in Rhodes geboren en getogen. Sinds 1971 werkt hij als perstekenaar. Zijn cartoons verschijnen in de belangrijkste Griekse kranten. Hij is één van de oprichters van de Vereniging van de Griekse tekenaars, en tevens lid van de Unie van de Griekse journalisten, van de Kamer van Beeldende Kunsten van Griekenland en van de Vereniging van de illustratoren van kinderboeken.

SOFIA MAMALINGA

Griekenland

Sofia Mamalinga werd geboren te Athene, waar ze grafische kunsten studeerde. Zij werkte lang voor reclamebureaus als freelance tekenaarster, grafica en illustrator van kinderboeken. Sinds 2011 werkt zij als perstekenaar.

WIAZ

Frankrijk

Pierre Wiazemski werd in 1949 te Rome geboren. Sinds 1972 is hij cartoonist aan de *Nouvel Observateur*. Zijn bijdragen vind je ook terug in *L'Idiot International*, *premières formules*, *J'Accuse*, *Best*, *Nouvelles Littéraires*, *Périscope*, *Libération*, *Science & Vie*. Wiaz heeft meerdere boeken met politieke cartoons gepubliceerd. Sinds 1988 tekent hij ook voor de krant *La Croix*.

STEVE BELL

Verenigd Koninkrijk

Steve Bell illustreert politieke stripverhalen sinds 1977. In 1981 wordt hij gevraagd om te schrijven en de comicstrip *If...* te illustreren voor de krant *The Guardian* waarvoor hij, sinds 1990, ook vier politieke stripverhalen getekend heeft. Hij publiceerde niet minder dan dertig boeken en ontving talrijke prijzen. Zijn werk verschijnt wereldwijd en wordt ook regelmatig in het buitenland tentoongesteld.

WILLIS FROM TUNIS

Tunesië

Nadia Khiari is tekenaarster, leerkracht in kunsten en artistiek directeur van een kunstgalerij. Haar poes, *Willis from Tunis*, werd geboren op 13 januari 2011, tijdens de laatste redevoering van Ben Ali. In 2012 ontving zij de Prix Honoré Daumier, op de Internationale Bijeenkomst van de tekenaars van *Cartooning for Peace*. In 2013 wordt zij Doctor Honoris Causa genoemd aan de Universiteit van Luik voor haar verdediging van de vrijheid van meningsuiting.

TJEERD ROYAARDS

Nederland

Tjeerd Royaards studeerde politieke wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. Al meer dan 10 jaar tekent hij voor de pers. Zijn cartoons verschijnen o.a. in de Nederlandse kranten *NRC Next* en *De Volkskrant*, in *Courrier international* en, online, op de sites van de *Washington Post* en de *Guardian*. Hij is hoofdredacteur van de website *Cartoon Movement* en lid van de raad van bestuur van *Cartoonists Rights Network International*.

XIA LICHUAN

China

Xia Lichuan startte haar carrière binnen *Humour et satire*, een afdeling van de *Quotidien du Peuple* in Beijing. Sinds 2001 werkt ze voor *Caijing Magazine* als cartoonist, commentator en grafisch designer.

TOM JANSSEN

Nederland

Tom Janssen werd in 1950 geboren. Hij is perstekenaar voor de nationale krant *Trouw* alsook voor 8 Nederlandse regionale kranten. Zijn werk wordt wereldwijd verspreid via *Cartoonists & Writers Syndicate*, *Cagle Cartoons*, *Le Courrier international*, *Voxeurop*. Zijn cartoons verschijnen ook in onder meer *The International New York Times*, *Le Monde* en *The Japan Times*. Hij ontving zowel nationale als internationale prijzen.

ZLATKOVSKY

Rusland

Mikhail Zlatkovsky werd in 1944 geboren en studeerde aan de Moscow Nuclear Physics Institute. In 1971 wordt hij freelance tekenaar. Hij ontving meer dan 200 prijzen en wordt door zijn collega's beoordeeld als één van de grootste onder hen. Hij is voorzitter van de Russische Unie van de Tekenaars en vice-voorzitter van de World Federation of the Cartoonist Organisations. In 2009 ontving hij de Nationale Orde van het Legioen van Eer.

URI FINK

Israël

In Israël is Uri Fink een grote figuur van het stripverhaal, maar ook een schrijver. In 1987 kent zijn stripverhaal *Zbeng!*, dat in het tijdschrift voor tieners *Ma'ArivLa'Noar* verscheen, een geweldig succes. Een aantal van zijn strips, zoals *Tussen oorlog en vrede*, handelen over de politiek van zijn land, meer bepaald vanuit het Israëlisch-Palestijnse conflict.

VADOT

België

Nicolat Vadot werd in 1971 te Londen geboren. Hij heeft drie nationaliteiten, nl. de Franse, de Britse en de Australische. Nu woont hij in Brussel, waar hij sinds 1993 werkt voor *Le Vif/L'Express* en, sinds 2008, voor *L'Echo*. Hij is ook de auteur van stripverhalen en vice-voorzitter van *Cartooning for Peace*.

5. INTERVIEW MET PLANTU, VOORZITTER VAN CARTOONING FOR PEACE

1) In 2006 hebt u de vereniging Cartooning for Peace opgericht. In welke context gebeurde dit en welke weerklank heeft de vereniging vandaag?

De context is dat in 2006 de fatwa's werden uitgesproken tegen Deense cartoonisten in Kopenhagen omdat ze het hadden aangedurfd om een portret te maken van de profeet in het dagblad *Jyllands-Posten*. Dit werd door duizenden moslims beschouwd als een belediging. Tot eenieders verwondering, en ik zou bijna zeggen van de hele wereld, werd tegen hen hiervoor van vandaag op morgen een fatwa uitgesproken. De Deense cartoonisten moesten zelfs onder politiebescherming worden geplaatst. Sinds 2006 wordt Kurt Werstegaard dag en nacht begeleid door zes politieagenten. Samen met Kofi Annan, de toenmalige secretaris-generaal van de UNO, vonden we in 2006 dat de christelijke, islamitische, agnostische en atheïstische cartoonisten in New York op het hoofdkantoor van de UNO moesten samenkomen om na te denken over de redactionele verantwoordelijkheid van onze cartoons.

2) Welke impact heeft de karikatuur vandaag in de pers?

We stellen vast dat de cartoon dagelijks aanwezig is in de media. Een goed gemaakte cartoon zorgt ervoor dat de lezer aandacht heeft voor het essentiële, namelijk de berichtgeving van de journalisten. Wanneer een tekening de aandacht trekt van de lezer of de internaut heeft deze laatste de mogelijkheid om deel te nemen aan het debat. De cartoon zelf is immers niet neutraal, maar vertegenwoordigt een standpunt. De tekening lijkt subjectief, heeft niets objectiefs, maar is puur subjectief. Hij is net gemaakt om de discussie aan te zwengelen.

3) Welke Europese actualiteit interesseert u vooral, raakt u of inspireert u vandaag het meest?

Dat is de 'het ieder voor zich'-mentaliteit die we vandaag in Europa vaststellen. Het verontrust mij en heeft natuurlijk voor gevolg dat er mensen zijn die anderen niet kunnen verdragen. De anderen, dat is soms het Duitsland van Angela Merkel, of Brussel... Voor anderen zijn het weer de Grieken, die de tussenkomst van de Duitsers en het samen leven onder Europeanen moeilijk kunnen verteren. Veel Europeanen noemen anderen nu haviken of raven, maar men vergeet wel eens de essentiële verwezenlijking van Europa: zonder de ondertekening van het Verdrag van Rome in 1957 hadden de 28 landen van de EU deze periode nooit zonder oorlog doorgekomen. Dit is een voorbeeld waar andere volkeren, die met bewondering naar de Europese voortgang kijken, vaak naar verwijzen, ook al is het met horten en stoten, en zeker voor verbetering vatbaar. Ik zie ook dat we in Europa te weinig bekommerd zijn over wat er gaande is in het Middellandse Zeegebied, in de Maghreb en in het Nabije Oosten. Zodra we deze regio's beter begrijpen, zullen we ook Europa beter begrijpen.

4) Waarom werd ervoor gekozen om een dergelijke cartoontentoonstelling te houden in een geschiedkundig museum?

Omdat een cartoonist geen intellectueel is. Hij of zij creëert argeloos beelden die, zonder het te weten, het voorwerp gaan uitmaken van een openbare discussie. Een beetje zoals meneer Jourdain, in het stuk van Molière *Le Bourgeois gentilhomme*, niet door heeft dat hij rijmt en dicht. Zonder het te weten is de cartoonist een soort intellectueel. Ik zeg dit met het nodige voorbehoud, humor en ironie omdat we, hoewel we zelf geen intellectuelen zijn, binnen Cartooning for Peace toch met hen het debat aangaan. Dat is de bijzondere meerwaarde van onze vereniging. Onze leden zijn tekenaars van diverse pluimage en meningen. In het Mons Memorial Museum zult u dan ook tegenstrijdige cartoons vinden waardoor de bezoeker uiteindelijk in de tekeningen, die zijn aandacht hebben getrokken, nieuwe argumenten zal ontdekken om het debat te verrijken.

5) Als u er één zou moeten uitkiezen, welke karikatuur springt er dan voor u in deze tentoonstelling uit?

Ik heb gekozen voor een tekening van de Zwitserse tekenaar Mix & Remix. De grootste troef van deze tekening is de humor. Men neemt zichzelf niet ernstig en er is geen haat tegen de andere. De tekening geeft geen aanleiding tot de gedachte "ik haat hem". Humor overstijgt dit alles. De cartoon is op een vriendelijke manier storend. En geeft ook antwoord: het is een cartoon die heelt waar het pijn doet.

6. DE VERENIGING CARTOONING FOR PEACE

Op 16 oktober 2006 brengen Kofi Annan en Plantu op het hoofdkantoor van de Verenigde Naties in New York twaalf van de grootste perscartoonisten ter wereld samen voor een symposium "Intolerantie verleren - Teken voor de Vrede" genaamd.

Uit deze ontmoeting is het initiatief *Cartooning for Peace* ontstaan, een internationaal netwerk van perstekenaars die door middel van perscartoons als expressiemiddel en universele taal, een beter begrip en wederzijds respect tussen bevolkingen van verschillende culturen en geloven willen stimuleren.

Sindsdien is de activiteit van *Cartooning for Peace* gestaag toegenomen. De vereniging organiseert regelmatig tentoonstellingen, conferenties rond vrijheid van meningsuiting en ontmoetingen van tekenaars met het publiek overal ter wereld. Ze ontwikkelt ook diverse acties voor jongeren en in scholen.

Naast de universele boodschap die ze uitdraagt, draagt *Cartooning for Peace* ook bij tot de erkenning van het journalistieke werk van dagbladcartoonisten, door ondersteuning en advies te geven bij de uitoefening van hun vak en bescherming te bieden aan degene die in moeilijke omstandigheden werken.

Cartooning for Peace telt vandaag meer dan 120 tekenaars van 51 nationaliteiten die zich inzetten om dialoog en verdraagzaamheid te bevorderen!

Website: www.cartooningforpeace.org

7. MMM, LOCATIE VOOR ONS COLLECTIEF GEHEUGEN EN BEVRAGING

Museum, ruimte om na te denken.... en zich vragen te stellen. Het zijn allemaal goede omschrijvingen van het Mons Memorial Museum.

Deze museumruimte opende haar deuren in april 2015 en nodigt alle bezoekers, jong en oud, uit om zich vragen te stellen over de vele realiteiten en complexiteiten van het fenomeen oorlog. Via een uitgebreide permanente tentoonstelling wordt het publiek geconfronteerd met de bijzondere geschiedenis van de stad Bergen en de internationale evenementen van de twee wereldoorlogen en de daarrond liggende tijdperken.

Via de getuigenissen van mannen en vrouwen die de evenementen hebben beleefd wordt de bezoeker ondergedompeld in het dagelijks leven van burgers en soldaten tijdens de oorlog. Deze getuigenissen vormen de rode draad van het bezoek en brengen de tentoongestelde items tot leven. Via briefwisseling, notaboekjes en interviews krijgt u een doorleefde inkijk op de evenementen behandeld in het Mons Memorial Museum.

De tentoongestelde items, die met zorg werden geselecteerd uit de historische militaire collectie van de stad Bergen van meer dan 5000 stukken, geven een uitzonderlijk goed beeld van de verhoudingen tussen de burgerbevolking en het leger. Deze reflectie krijgt tijdens het parcours steeds meer vorm en leidt de bezoeker doorheen de Middeleeuwen, het Ancien Régime en de twee wereldoorlogen. Deze kan vervolgens worden voortgezet in de zaal voor tijdelijke tentoonstellingen waar voor de bezoekers regelmatig een bijzonder onderwerp van de militaire geschiedenis wordt behandeld.

MONS
MEMORIAL
MUSEUM

© Serge Brison

8. IN VERBAND MET DE TENTOONSTELLING

ZONDAG GRATIS

MMM / 6.03.2016 + 3.04.2016 + 1.05.2016 + 5.06.2016 / 10:00 > 18:00

Leg de eerste zondag van de maand vast in je agenda om gratis de tentoonstelling en de permanente collecties van het museum te bezoeken!

« ZONDAG MET HET HELE GEZIN »

MMM / 13.03.2016 + 12.06.2016 / 14:30 > 16:30 / 6 €

Het Dynamusée neemt ouders en kinderen mee voor een dynamisch bezoek aan de tentoonstelling « Ceci n'est pas l'Europe », gevolgd door een creatieve workshop.

Info & reservatie : Dynamusée +32(0)65/40.53.38

CONFERENTIE « CECI N'EST PAS L'EUROPE »

PLAATS TE BEVESTIGEN - MONS

16:00 > 18:00

CONFERENTIE : 5/3 EURO

RESERVATIE : POLEMUSEAL@VILLE.MONS.BE

Ter gelegenheid van de tentoonstelling nodigen we je uit op een ontmoeting met karikaturisten Plantu, Nicolas Vadot en Pierre Kroll. Bezoek de tentoonstelling vóór de conferentie en geniet van een combitarief.

STAGE « CECI N'EST PAS L'EUROPE »

DYNAMUSEE – MMM – 51, boulevard Dolez, 7000 Mons

29.03 > 1.04 / 9:00 > 16:00

80 € / kind, van 8 tot 12 jaar

Schrijf je kind in voor een ludieke en creatieve stage tijdens het Paasverlof ! Het team van het Dynamusée verkent de tentoonstelling samen met je kind en laat het creatief aan de slag gaan op tekeningen en karikaturen.

BLOG ROND DE TENTOONSTELLING

www.expo120caricatures.wordpress.com

Wij hebben een blog opgericht, waar je verder kan gaan in je benadering van de tentoonstelling en van de behandelde thema's. Actualiteit, onuitgegeven karikaturen, interviews, ... Werp een andere blik op de tentoonstelling en neem er deel aan door je mening of je standpunt met anderen te delen.

9. CATALOGUS

De catalogus van de tentoonstelling «Ceci n'est pas l'Europe. 120 caricatures d'actualité» (Dit is Europa niet, 120 karikaturen uit de actualiteit) telt 172 pagina's met karikaturen en tekeningen uit de actualiteit van 52 tekenaars uit 29 landen.

Via humor, ironie en emotie wordt u ondergedompeld in de Europese actualiteit en ontdekt u de belangrijke knelpunten binnen ons continent.

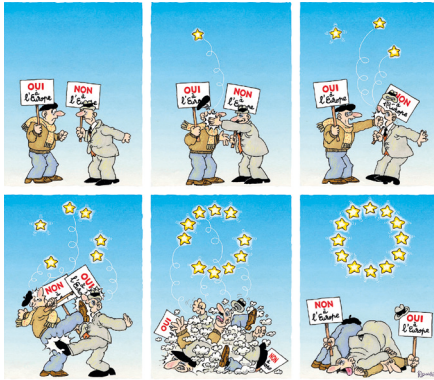
Het geheel van deze cartoons, verdeeld over 10 thema's, wordt begeleid door onderschriften waarbij elke karikatuur in de juiste context wordt geplaatst. Daarnaast vindt u er ook een biografie van de auteurs.

In het werk staan ook enkele columns van Jean Quatremer. Daniel Cohn-Bendit schreef het nawoord.

De catalogus (in drie talen: FR, EN en NL) wordt verkocht aan de prijs van 24 €.

10. BESCHIKBARE VISUEEL MATERIAAL VOOR DE PERS

© Rousso (Frankrijk) / Cartooning for Peace

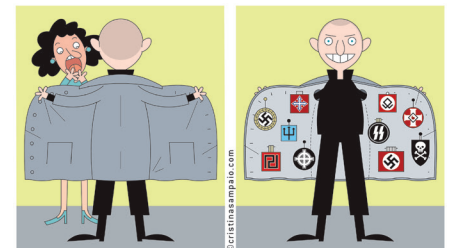
© Vadot (België) / Cartooning for Peace

© Marec (België) / Cartooning for Peace

© Kroll (België) / Cartooning for Peace

© Cristina Sampaio (Portugal) / Cartooning for Peace

© Chappatte (Zwitserland) / Cartooning for Peace

© Karl (België) / Cartooning for Peace

© Steve Bell (Groot-Brittanië) / Cartooning for Peace

LIEN: www.polemuseal.mons.be/fr/presse/dossiers-de-presse/mons-memorial-museum/ceci-nest-pas-leurope-120-caricatures-dactualite

11. TENTOONSTELLINGEN 2016 IN BERGEN

GÉRARD GAROUSTE

In het BAM en in de zaal Saint-Georges van 24 september 2016 tot 29 januari 2017.

Gérard Garouste is zonder twijfel een van de belangrijkste heden-daagse Franse schilders. Zijn werken worden gemaakt door het grote publiek en door specialisten. Hij is een van de kunstenaars die er in slaagt om virtuositeit te koppelen aan de moderne figuratieve schilderkunst waarbij verbeelding en persoonlijke ervaringen samenvloeien.

Deze imaginaire wereld wordt door Garouste gemaakt door inspiratie te zoeken in religieuze teksten zoals de Bijbel of de Talmud en romans van Dante of Cervantès. Door te putten uit de profane en sacrale literatuur ontpopt Garouste zich als echte bibliofiel, liefhebber van zeldzame en waardevolle parels en maakt van deze referentieteksten een uiterst persoonlijke picturale interpretatie.

Naast de aanwezigheid van originele werken, stelt het parcours van de tentoonstelling u ook voor het eerst in België een confrontatie voor tussen de schetsboeken van de kunstenaar en zijn monumentale werken zoals het spectaculaire *Dive Bacbuc* of de doeken uit de reeks *Les Indiennes*. De epische dimensie van de picturale praktijk van Garouste komt hier tot uiting in een verbazingwekkende synthese tussen een narratieve dimensie en abstracte decors.

Via extra uitleg komt de bezoeker meer te weten over de historische en iconografische bronnen die tot deze werken hebben geleid.

De tentoonstelling is ontworpen op het stramien van *Don Quichote*, de roman van Cervantès en komt terug op de grote thema's van dit werk. Tegelijk worden relaties gelegd met het werk en het leven van Garouste. Van de geboorte van de held (of de kunstenaar), over de krankzinnigheid, de twijfel of het gevecht tussen Goed en Kwaad, het episch universum (of de flamboyante verbeelding) van deze twee personages die ons gaandeweg meenemen in een draaikolk waarin mythe, godsdienst en de reële wereld samenvloeien.

Gérard Garouste is al heel lang verbonden met Bergen. Hij schilderde het fresco van de trouwzaal van het stadhuis (2000) en maakte de sculpturen van de inkomhal (2006). Deze twee werken zijn opgedragen aan de mythe van Sint-Joris en de Draak, onderwerp van het volksfeest van Bergen (Ducasse de Mons) en het Musée du Doudou.

ARCHEOLOGISCHE SCHATTEN VAN BERGEN

2010-2015, 5 jaar van intensieve opgravingen

(voorlopige titel)

In de zaal Saint-Georges van 18 juni tot 21 augustus 2016

In de voorbereidingen van Mons 2015 Culturele hoofdstad van Europa werden de laatste vijf jaar in de stad uitgebreide werken uitgevoerd. Tijdens deze werken werd een schat aan onverwachte archeologische vondsten gedaan (keramiek, glaswerk, schoenen, fresco's, poorten...).

Deze ruïnes uit vervlogen tijden leren ons veel over het dagelijks leven in Bergen en doen een nieuw licht schijnen over de stedenbouwkundige evolutie van de stad door de eeuwen heen.

Duik in een ondergronds avontuur! De ondergrond van Bergen verbergt enkele mooie verrassingen!

MICHEL JAMISIN – FRÈRES HUMAINS

In de anciens abattoirs van 4 juni tot 4 september 2016

De tentoonstelling biedt een overzicht van het parcours van Michel Jamsin, figuratief schilder uit Bergen vanaf de jaren 1960 tot nu.

In zijn beginjaren stond hij vooral onder de invloed van de Vlaamse expressionisten en schilderde hij kleurrijke monumentale personages. In zijn latere jaren gaat hij echter op zoek naar de essentie van het schilderwerk. Soms lijkt hij getroffen door de lichteffecten van de fotografie (de «fotoromans») of door de grafische vrijheid, of onderwerpt hij zich aan de beperkingen van het gebruikte materiaal: de rondheid van het celluloseachtige email genereert een zekere sensualiteit terwijl de vloeïendheid van acryl dan weer veel meer bewegingsvrijheid biedt. De laatste jaren wordt hij vooral geïnspireerd door dikkere verflagen.

Menselijke taferelen zijn voor hem belangrijk. Veel aandacht ging ook naar de Maka-groep waarvan M. J. in 1971 een van de grondleggers was.

Zijn mensbeeld is gespannen en kritisch maar liefdevol; hij doorgrondt het drama van het leven, maar vindt kracht in de humor. Als leerling van kunstschilder Gustave Camus en later leraar aan de kunstacademie van Bergen is Michel Jamsin een van de meest opmerkelijke personen van de moderne Bergense cultuur.

EERSTE VIDEOKUNSTENAARS

Terry Fox – Elemental Gestures

Bill Viola

In het BAM van 11 maart tot 12 juni 2016

De tentoonstelling 'Eerste videokunstenaars' plaatst twee grote kunstfiguren in de kijker van wie de carrière in de jaren 70 begon op de Californische kunstscène: Terry Fox, een van de belangrijkste vertegenwoordigers uit die periode, en Bill Viola, die vandaag een van de belangrijkste videokunstenaars ter wereld is.

De tentoonstelling wil het werk van beide kunstenaars benaderen vanuit de eerste retrospectieve van de Amerikaans-Europese kunstenaar Terry Fox (1943-2008), aangevuld en verrijkt met een selectie videowerken en installaties van Bill Viola.

Fox gebruikt zijn eigen lichaam voor extreme experimenten. Hij transformeert of vervormt ook op een humoristische manier materialen en voorwerpen uit het dagelijkse leven tijdens zijn uitvoeringen. In tegenstelling tot Terry maakt Bill Viola geen gebruik van video's om zijn artistieke projecten vast te leggen, maar hij creëert visuele en symbolische mises-en-scène.

De tentoonstelling laat ruimte voor beschouwingen over centrale thema's zoals het begrip ruimte, geluid, licht, identiteitskwessies en de relatie tussen het kunstwerk en de toeschouwer. Tot slot getuigt dit evenement ook van de eerste historische banden tussen kunst en de nieuwe beeldtechnologieën.

12. COLOFON EN DANKBETUIGINGEN

Deze tentoonstelling staat onder de bijzondere bescherming van de Federatie Wallonië-Brussel en van Elio Di Rupo, burgemeester en het schepencollege van de stad Bergen.

Commissariaat van de tentoonstelling

Nicolas Vadot

Organisatiecomité

Service Pôle muséal

Xavier Roland, verantwoordelijke Pôle muséal
Murielle Laurent, afdelingsverantwoordelijke
Guillaume Blondeau, conservator Mons Memorial Museum
Aline Staes, projectleider Mons Memorial Museum

Cartooning for Peace

Plantu, voorzitter
Laure Simoes, directeur-uitgever
Isis Ascobere, projectverantwoordelijke drukwerk
Claire Cerniaut, communicatieverantwoordelijke
Maité Leon, assistent Plantu

Algemene coördinatie van de tentoonstelling

Arnaud Godart, cultureel zaakgelastigde

Medewerkers

Grafisch Polygraph'

Vertaling Selena Traductions

Scenografie Martial Prévert

Video Culturum S.A.

Bewegwijzering Magraf digital printing

Verspreiding en communicatie Géraldine Simonet

Pers Juliette Picry bijgestaan door Shahiness Benabdelouahed

Administratie Kathleen Lecocq

Regie Benoît Berlemont, Joanna Karcher en Philippe Poulet, regisseurs, Maité Brésart en Eric Lepoint, assistent-regisseurs en heel de ploeg van de regiepool: Christophe de Rivière, Yves Gobert, Antonio Mascolo, Djilali Moulay en Mario Lunetta

Vormingsdienst Joëlle Laurant en het team van het Dynamusée (Andy Cambier, Thomas Dieu, Delphine Dupont, Virginie Hamys, Benoît Rousseau, Olga Wajda en Françoise Wambreuse)

Ombudsdienst Laurence Herman

Evenementen Odile Moreau

Sponsoring en merchandising Virginie Parijs en Michèle Roulez

Tuin Alexandre Boitsios, Medhi Bourgeois, bijgestaan door Xavier Vandenborre, Hugues Musin en de groendienst van het patrimonium en het onthaalpersoneel

Dankwoord

Deze tentoonstelling staat onder de hoge bescherming van de Federatie Wallonië-Brussel van België. In dit kader danken we de minister van cultuur en audiovisuele middelen van de Franstalige gemeenschap van België.

We danken ook hartelijk Vadot, Plantu, Marec en Kroll voor hun beschikbaarheid en hun vriendelijkheid tijdens de uitbouw van het project en de video's die tijdens de tentoonstelling worden voorgesteld.

We houden er ook aan onze bijzondere erkentelijkheid uit te spreken voor enkele medewerkers, aan Manuela Valentino en alle karikaturisten die door hun hulp, hun analyse, hun teksten en door de presentatie van hun tekeningen hun bijdrage hebben geleverd aan de realisatie van deze tentoonstelling en de catalogus.

Ten slotte nog een bijzonder dankwoord voor Caroline Dumoulin, Murielle Laurent, Jean Willoughby en het hele team van Cartooning for Peace.

13. PRAKTISCHE INFORMATIE

MONS MEMORIAL MUSEUM

51, Boulevard Dolez
7000 Mons
T +32(0)65 40 51 20
www.monsmemorialmuseum.mons.be

Open van dinsdag t/m zondag, tussen 10u en 18u
Tarief : 6/4€ enkel tentoonstelling – 9/6€ enkel permanente collecties.
12€/8€ combiticket met de permanente collecties.

TICKETS KOPEN

Individuele tickets

- In het Mons Memorial Museum : van dinsdag t/m zondag tussen 10u en 18u
- Bij VisitMons (Grote Markt van Mons) iedere dag tussen 9u30 en 17u30 (feestdagen inbegrepen) of telefonisch 7 dagen/7, tussen 11u en 17u: 065/33.55.80
- Op internet : via www.visitmons.be

Groepstickets

- Van maandag t/m 065/40.53.48
- per mail : groupes@ville.mons.be

MONS
MEMORIAL
MUSEUM

www.monsmemorialmuseum.mons.be
51, Boulevard Dolez - Mons